

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, szombat 1911. április 8.

80. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor.

Negyedévre . . . 6 kor.

Félévre 12 kor.

Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Tengerészeti politika.

Szomorú jelensége közgazdasági életünknek, hogy a közvélemény rendszerint gyanúval kíséri valamely ipari, kereskedelmi vagy forgalmi vállalkozás állami támogatását. A tájékozatlan, be nem avatott közvélemény minden nagyobb koncepciójú gazdasági vállalkozásban az államnak feléje nyújtott karjában nem a közérdek megóvását és támogatását vizsgálja, hanem azt firtatja, micsoda önös érdekek szerepelhetnek, azt szaglássza, ki volt az a befolyásos kijáró, akinek az állami támogatást megszerezni sikerült.

Ennek a bántó jelenségnek nemcsak az a tudatlanság a magyarázata, amelylyel nálunk a közgazdasági, de különösen a szakkérdéseket tárgyalják, hanem az a tájékozatlanság is, amelyben az intéző körök a közvéleményt meghagyják ahelyett, hogy tárgyi adatokkal felvilágosítsanak és a támogatott vállalkozás közgazdasági jelentőségét kellő időben, megfelelő módon ismertetnék. A multnak titkolódzó hagyományával szakítani játszik Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, aki a vezetése alatt álló miniszterium kiadásában megjelenő „Közgazdasági Értesítő”-ben miniszteri tisztviselők, szakreferensek által írott ismeretésekből világosítja fel a közvéleményt a közeli és a távolabbi jövő gazdasági szükségéről és feladatairól, megjelölve egyúttal az irányokat és eszközöket, amelyekkel a szükség-

leteket kielégíteni, a feladatokat megoldani, vagy azok megoldását előkészíteni akarja.

A kereskedelmi miniszternek ez az intézkedése elsősorban a szakférfiak és a sajtó informálását szolgálja, akiknek révén terjednek szerteszét a közönségben az eszmék és ismeretek, megvilágítva a kritika szemüvegén át. Ezen az uton távolítható el egyedül a gyanúsítás harapós és mérgezett foga, mert az így informált közvéleményt nem a panamát, hanem a gazdasági jelenségeket vizsgálja.

Ilyen informatív cikkeket irt a kereskedelmi miniszterium értesítőjének legújabb füzetében dr. Wimmersperg Frigyes báró, miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi miniszterium tengerészeti ügyosztályának kiváló szakképzettségű vezetője, amelyet egész terjedelmében már közöltünk. Avatott tollal, tömören s azzal a vezetőgondolattal, hogy tengeri forgalmunk önálló ellátását biztosítani kell, fejti ki Wimmersperg báró a magyar kereskedelmi tengerészet fejlesztésének szükségét és oda konkludál, hogy hajózási szolgálatunk fejlődőképessége és a hazai forgalom előmozdításával járó eredményes működése egyedül a reedes menetrendszerű járatok felkarolásával és a magyar hajóparknak a kor fejlődő igényei szerint felszerelt és berendezett hajókkal való felújításával biztosítható.

Tengerészeti ügyosztályunk szakkérdésekbe beavatott vezetője az osztrák és olasz tengerészetnek az utolsó évtizedben való páratlan

fejlődését ismeretve, sürgős megoldást javasol, hogy a földközi tengeri és a dalmát tengerparti már megszerzett piacokat el ne veszítsük. Helyes és szükséges javaslat.

De a magyar tengerészeti politika egyetemes, nagyszabású irányítását tartva szem előtt, arra is felhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy nemcsak a most említett viszonylatokban sürgős a menetrendszerű járatok fentartása végett az állami támogatás mérvének és feltételeinek mielőbbi törvényes szabályozása, hanem hasonlóképpen sürgős a Duna torkolatánál kezdődő keleti tengerhajózásunk járatainak modernebb felújítása, hogy a nagy áldozatokat hozó bolgár és román tengeri hajózás eddig szerzett pozíciókból ki ne szorítson és hogy újabb piacokat is képes legyen a magyar kereskedelem az állami támogatást élvező hajójáratokkal szerezni.

Ugyanigy a távolabbi keletre, a szuezi csatornán tulmenő viszonylatokban is napról-napra több piaccal kerülünk kereskedelmi összeköttetésbe, amelynek számai már annyira előtörnek, hogy a szuezi csatornailleték címén az Osztrák-Lyodnak fizetett évi átalányösszeggel és még megfelelő évi segéllyel rendes menetrendszerű járat fentartására önálló magyar hajóvállalatot képessé kellene tenni.

Közgazdasági érdekeinket szolgáló tengerészeti politikánk nagyszabású és öntudatos iránya a dalmát, montenegrói és

„A Tengerpart” tárcája.

A választottak.

A korzó jóformán üres volt már, a boltokat becsukták, csak a Főtér sarkán bucsuzgatott még két barát. Azután az egyik sarkonfordult és hazakötődött. A másik még egyszerűen végigballagott a járdán. A tulsó oldalon volt egy falaposbolt. Már ott is lehúzták az ablakredőnyt. Hirtelen egy nő alak suhant ki a megmaradt nyíláson keresztül, aztán gyorsan a Boltív felé tartott.

A fiatalember nyomon követte egy darabig, aztán mikor eléje került, visszafordult és erősen, provokálólag a szeme közé nézett. A lány visszamosolygott és zavartalanul tovább ment. Mikor a fiatalember látta, hogy a lány a Mihály-utcánál jobbra fordul, átsietett és a Boltíven keresztül elébe vágott. A Mihálykapu alatt másodszor találkoztak. A lány másodszor is igen merészen a szeme közé nevetett. Ebben a nevetésben már nemcsak kacérságot, de egyenes kihívást kellett látni.

— Ha ezt sem érteném meg, akkor méltó volnék rá, hogy megbotozzanak, — gondolta a fiatalember és azzal mellette tement.

— Drága nagysád, — mondta kissé felszegen, — megengedi, hogy hazakisérjem?

A lány úgy tette, mintha semmit sem hallott volna és tovább haladt.

A fiu még egyszer megszólította és lépést tartott vele. Sokan úgysem jöttek velük szemközt és ha a lány még olyan szívélyesen üdvözölte volna, semmi feltűnést sem keltett volna, miután a fiu nem volt tulságosan elegáns, a leány pedig nem volt tulságosan szép. Csinosnak is csak annyiban lehetett mondani, hogy igen érdekes szemei voltak, a szája erősen, érzékiesen duzzadt, a haja pedig művészi módra össze volt borzolva. A ruhája mód nélkül izléstelen volt, úgy, hogy a termete egyáltalán nem juthatott érvényre. Ami legjobban bántotta a szemet, az a cipő volt. Kacér lánynak ilyen cipő, ez egyszerűen borzalom! Pedig a lány nem volt csunya.

A fiu egy ideig némán haladt mellette, miután egypár arramenő alak feszélyezte.

Harmadszor is szerencsét próbált, ezuttal német nyelven szólította meg.

A leány végigmértte egypárszor és mikor látta, hogy a fiatalember nem hagy alább, igen nyers, jóformán sértő hangon mondta:

— Hagyjon el rögtön!

A fiatalember bambán bámult maga elé. Eszébe jutott az elébbi mosoly, a lány kihívó kacér szempillantása.

Ez a lány vagy szent, vagy buta! — gondolta magában.

A lány még egyszer rászólt:

— Nem elegendő önnek az, amit mondtam? Ne alkalmatlankodjék nekem!

Ez olyan hangosan volt mondva, hogy a fiunak nem lehetett kétsége affelől, hogy mi a teendője.

Anélkül, hogy a legkisebb feltűnést is keltette volna, meglassította a lépéit és észrevétlenül elmaradt tőle. Mikor vagy tíz lépésnyi távolságra voltak egymástól, átment a tulsó oldalra, ott visszafordult és aztán elillant.

Az első pillanatban annyira megalázva érezte magát, hogy ugyancsak érdeműl lehet betudni, hogy nem kompromittálta sem a leányt sem magát. Hirtelen a tudatára ébredt annak, hogy meg van alázva. Olyan éktelen düh vett erőt rajta, hogy majdnem fölördített. Ez történt meg velem! És még hozzá énvelem!

Ezt ismételte magában, csaknem hangosan.

Mikor egy népesebb utcába jött és az emberek közé keveredett, akkor kezdett csak a düh lehadni és a düh helyébe inkább valami kínos érzés, valami szégyenérzet féle vegyült.

Iszonyuan undorodott magától és majdnem valami becsülésfélt érzett az iránt a lány iránt, aki ennyire meg tudta alázni. Eszébe jutott az a számtalan kaland, amin már megelőzőleg tulesett. Soha, de soha nem vallott még kudarcot életében, már tudniillik asszonyi kudarcot. Ez jóformán talpra állította. Be tudta tehát valaki bizonyítani, hogy nincsen privilégiuma a hódítás birodalmában. Az elbizakodottsága díján sebet kapott, aminek a nyomát örökké magán viselheti ezentul.

Egy órával később nem érzett már többé

görög partvidéki hajózási vonalakat, a földközi tenger északafrikai, olasz, francia és spanyol kikötőkbe vivő vonalakat épen úgy szemmel fogja tartani, mint a Duna torkolatától kiinduló keleti viszonylatokat és a szuezi csatornán túl járó távoli keleti kikötőket.

E mellett a szabad hajózás feladata, hogy egyéb jelentős s kereskedelmünk érdekkörébe tartozó piacok tengeri kikötőit az állami beszerzési segéllyel vásárolt hajóival magyar érdekek szolgálatában keresse fel.

A tengerre magyar hívó szózat arra int, hogy a magyar termékeket magyar hajókkal vigyük a nemzetközi piacokra s a magyar fogyasztás és gyártás szükségelte külföldi termékeket és nyersanyagot magyar hajókkal hozzuk be. Ezt a célt és a benne rejlő közgazdasági és nemzeti eszmét kell a megalkotásra váró és a tengeri hajózás fejlesztését célzó törvénynek szolgálnia.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó kirándulása.** *Wickenburg* István gróf kormányzó ma délután *Kenedi Géza* dr. és *Vio Antal* dr. országgyűlési képviselők valamint mások társaságában hosszabb sétahajózást tett a Quarneron az „Előre” gőzessel.

— **Személyi hir.** *Kenedi Géza* dr. országgyűlési képviselő, a jeles publicista és jogász tegnap este néhány napi üdülésre Fiumébe érkezett.

— **A rendszerető szász király.** A fiumei rendőrségi épület főbejárója előtt tegnap az esti órákban hatalmas gépkocsi állott meg. Az automobilból egy előkelő idegen lépett ki, aki kíséretét hátrahagyva, a kapunál álló rendőrtől az inspekciós rendőrtisztviselő után kérdezősködött. Az elegánsan öltözött hatalmas testalkatu ismerlent *Lengyel* szolgálatot teljesítő rendőrtisztviselőhöz vezették, aki épen felekkel volt elfoglalva. Az idegen ur türelmesen várakozott, amíg reá került a sor, — majd német nyelven, — miután gyorsan elhadart egy nevet, kérdést intézett a tisztviselőhöz. Elmondotta, hogy soffőrének

semmi bosszúságot és mindinkább az a tudat kezdett föléledni benne, hogy a lány még arra sem érdemes, hogy egy pillanatra is föl tudta magát izgatni miatta. Hülye, közönséges, alantas lélek, konstatalta.

Másnap még bosszankodott a kudarcán, mert elvégre, akárhogy történt is a dolog, nem tagadhatta, hogy fölsült, annyi bizonyos és fölsülni semmi körülmények között sem lehet dicsőség.

Lassanként odáig jutott, hogy logikailag kezdte meghányi-vetni a dolgot és arra az eredményre lukadt ki, hogy az egész csak egy nyílt probléma:

Meglát egy leányt az utcán, akiről az első pillanat benyomása alatt az a véleménye, hogy nemcsak kacér, de ki is élvezi a kacérságát. Az ajka, az orra, a nézése, a járása, az egész viselet arra vall, hogy szeret, szeretni akar és szereteti magát. Nincs ellene érv. Minden erre vall. A lány az első találkozásuknál rögtön tudomásul vette, hogy a fiatalembernek föltűnt, hogy gondolatban foglalkozik vele és hogy megkivánta. Attól kezdve pedig nemcsak hogy kerülte volna, de ellenkezőleg: csak biztatta a szemével, azt lehetne mondani, még a ruhájával, de még a lélegzetvételével is arra ösztökölte, hogy minél jobban megkivántassa magát vele. Ha nem is szóval, ha nem is tettel, de valami sajtóságon öntudatos módon, odakinálta magát neki.

Mi sem természetesebb, minthogy a fiatalember birni akarta. És így gondolkozott: ha, még mielőtt határozottan visszautasított volna, otthagynám anélkül, hogy még csak meg is kísérelném a meghódítását, akkor vagy buta, vagy gyáva volnék. Más mentség nincs. És a lány is annak tartana. Nincs más választani valóm: ki kell tárnom a karjaimat és a lány az enyém.

És ime a felelet.

Ausztriára érvényes gépkocsi hajtási igazolványa van, de nem tudja, hogy alkalmazottja vezetheti-e az automobil magyar területen is. A rendőrtiszt megnyugtató választ adott, mire az ismeretlen eltávozott a hivatali helyiségből s automobiljába szállva elhajtott. A rendőrségen eleinte nem tulajdonítottak fontosságot a kérdezősködő személyének s csak később tudták meg, hogy a szerény magatartású ur *Frigyes Ágost* szász király volt, aki tegnapelőtt érkezett Abbáziába. A késői felfedezést természetesen *Lengyel* sajnálja legjobban, akit most kollégái azzal bosszantanak hogy egy kitüntetést szalasztott el.

— **Postai szemleut.** *Schmiermud* Ernő posta- és távirtda főfelügyelő ma *Hollán Péter* dr. kereskedelmiügyi miniszteriumi posta- és távirtda titkár és *Pribék* Imre postatiszt kíséretében Cattaroba szemleutra utazott.

— **A színházkérdés megoldása.** Jó forrásból nyert értesülésünk szerint a kultuszminiszteriumban jelenleg egy igen érdekes tervvel foglalkoznak, mely lehetővé teszi, hogy Fiumében Balla színtársulata már május havában előadásokat tarthat. A terv szerint a Fenice-színház néhány ezer koronányi költséggel egy a város közepén üresen álló telekre lehet átvinni, mire nézve egy műépítész már véleményes jelentést is tett. Ha a miniszterium *Festetich Andor* gróf országos színházeti főfelügyelő véleményének meghallgatásával a tervet elfogadják, a színház minden követelménynek megfelelően át lehet alakítani s a magyar színtársulat még májusban megkezdhetné előadásait.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az Országos Színházegyesület legutóbbi közgyűlésén az az eszme merült fel, hogy a Ballához hasonló esetek elkerülése céljából amerikai módra néhány sátoros színházat építtet, melyet bérbe adhat az igazgatóknak, akik azzal állomásaikra utazhatnak, akár csak a cirkusztulajdonosok és mivel a nyári színházat az állam amugy is segélyezi, ezen szubvenció ellenében átengedné ezen utazó színházakat az arra utalt igazgatóknak. A föl-

Egy hétig még törte a fejét a problémán, aztán elfelejtette. Egy ideig kerülte a korszót és kerülte a lányt. Később, ha találkoztak, úgy haladtak el egymás mellett, mint teljesen idegenek.

Hogy mi ment végbe ezalatt a lány lelkében, azt a titok fátyola fedi. Csak annyi bizonyos, hogy egy este, már meglehetősen késő este a fiatalember hazarohant. A korszón egy árva lélek se volt már és a Mihálykapu alatt is csak két alakot látott. Az egyik egy ismerőse volt. Iszonyu fráter. És még hozzá hihetetlenül buta. Valami férfítársaságban kötött vele ugynevezett kényszerismeretséget, azt is röstellte és ha csak lehetett, nem vette észre. Minthogy rajtuk kívül most más ember nem volt az utcán, nem lehetett a köszönést elkerülni. Levette a kalapját és akkor vette csak észre, hogy az a nő, akit kísér, a kalaposlány volt.

Ugy érezte magát, mintha megsemmisült volna. Az élet izléstelen, gondolta később, egy órával utóbb. A nagy csapások soha sem ölik meg az embert. Soha sem érzünk nagyobb megkönnyebülést, mint a bekövetkezése után való pillanatban. De az apró túszuráscsk, az apró szenvedések, keserítik meg az ember életét. Eh mit! és ezzel letárgyalta az egész ügyet.

Másnap iszonyuan megsüvegelte a buta barátját és azután megkérdezte:

— Szokott ön hizelegni annak a nőnek, akit meg akar hódítani?

— Hogyne! — mondta a hülye fráter.

— És célt szokott ezzel érni?

— En mindig célt szoktam érni, — mondta a buta kollega ur és azzal egy gunyos, de sajnálkozással vegyes pillantással mérte végig a tehetséges, törekvő, de nem épen kihívólag elegáns külsejű barátját.

szerelem, melyet kaució letétele ellenében kapnának meg az igazgatók, a színészegyesületnek képezné tulajdonát. Ennél jobb eszmét egyhamar nem vetettek föl a színészegyesületben és ha jól csinálják, sok igazgatónak vehetik el gondjait, hol töltse el a nyarat.

— **A Fiumei Szinpártoló Egyesület** intézőbizottsága és színügyi választmánya tegnap este tartotta *Fest Aladár* kir. tanácsos elnöklésével együttes gyűlést a következők jelenlétében: *Fodor*, *Garády*, *Berthótné*, *Brájjer*, *Gál*, *Mittner*, *Steiner*, *Hajnal*, *Blázsik*, *Nagy*, *Grum-szky*, *Kallós* és *Kovács*. Először is tudomásul vették, hogy *Balla Kálmán* szinigazgató kérésére az elnökség hivatalos tudomást szerzett arról a Fenice színház tulajdonosaitól, hogy színházukban már semmiféle társulat nem játszhatik. Azután behatóan foglalkoztak egy, a *Liszt Ferenc* emlékszóbra javára rendezendő hangversenyyel, melyen *Thoman István* világhírű zongoraművészünk és néhány növendéke köztük a fiumei születésű *Frankl Rózsika*, egy valóságos csodagyermek is szerepelne.

Végül megbeszélték az Országos Színházegyesület irodalmi osztálytitkáranak, *Révész Ferenc*nek azt a tervét, amely szerint május hónapban kabaré-előadásokat szándékozik Fiumében tartani, amihez az egyesület erkölcsi támogatását kéri. Tekintettel arra, hogy ez is magyar kultur-vállalkozás, a gyűlés úgy határozott, hogy amennyiben magyar színtársulat egyáltalában nem jönne, a társulat, pedig valóban irodalmi színvonalon álló műsört és megfelelő művésznévsort fog bemutatni, erkölcsi támogatását nem fogja tőle megvonni.

— **Zátonyra jutott Atlantica-gőzös.** Odeszból érkezett jelentések szerint az Atlantica tengerhajózási részvénytársaság „*Gróf Serényi Béla*” gőzöse tegnap Odessza közelében zátonyra jutott. A gőzös kiszabadítására több mentőhajót küldtek ki.

A hir vétele után kérdezősködöttünk az Atlantica fiumei ügynökségénél, ahol azonban semmit sem tudtak a gőzös balesetéről.

— **Uj utlevelek.** Már jeleztük, hogy közelebb miniszteri rendeletet fognak kibocsátani, melynek értelmében a magyar kivándorlók utleveleiben ezentul nem lesz megjelölve a kikötő. *Khuen-Héderváry* gróf belügyminiszter e rendeletet most jelent meg, melyet valamennyi törvényhatósághoz (Fiumét is beleértve) intéztek. — A rendelet következőképp hangzik:

„1911. évi 45.000 számú rendelettemmel a kivándorlási törvény (1909. II.) 5. §-a alapján a kivándorlást bizonyos utirányokra, illetőleg határállomásokra szorítottam.

Erre vonatkozó intézkedésem következtében nem szükséges többé a tengerentuli kivándorlók utleveleiben azt az utat (kikötőt) megjelölni, melyre a kivándorló térni akar.

E szerint a 70.000/1904. számú végrehajtási utasítás 24. §-ának az utlevélrendszerről (1903. II.) „Az utlevél alakja és tartalma” című szakaszát elejétől végig hatályon kívül helyezem és helyette a következő szöveget rendelem el:

„A kivándorlók utleveleiben külön feltüntetendő, hogy az utazás célja *kivándorlás*.”

Ez a rendelet sok esztendeje tartó bajt orvosol, mely abból áll, hogy az Amerikába utazókat, saját akarata ellenére oly kikötő felé kényszerítették, mely az utlevelet kiállító közegnek tetszett. A szabad költözködési jogot ez a rendelet sem fedi teljesen, mert hiszen e jogot az utlevélkényszerrel összeegyeztetni nem lehet, ám ezentul a kivándorló mégis önmaga határozhatja meg, melyik kikötőn át akar utazni. — Nem kénytelen arrafelé venni útját, amerre azt a jegyző vagy valamely más helybeli nagyság „célrányos”-nak találja.

Ha az utleveleket kiállító közegek ezt a rendeletet megkerülni szándékoznak, úgy a kivándorló követelheti, hogy utlevelét a kikötő megjelölése nélkül állítsák ki s ha nem teljesítenék e kívánságát, úgy jogában áll a belügyminiszteriumnál táviratilag panaszt emelni. De még az esetre is, ha a kivándorló nem kaphatná meg a kivánt módon kiállított utlevelet, ebből semmi sérelme nem származhat mert a belügyminiszterium a fenti rendelettel, egyidejűleg intézkedett, hogy az utlevelek, bárha kikötő megjelölésével is lennének kiállítva,

Tiltakozik a kozmopolita szabadkőművéség ellen. Kijelenti, hogy amennyire gyűlöli az antiszemitizmust, épen úgy megveti a szabadkőművességet. Felolvassa a budapesti páholyok vezetőinek névsorát s megállapítja, hogy ma a Demokrata páholy vezeti Budapest főváros ügyeit.

Az elnök erre szünetet rendel el. Szünet után

Polónyi Géza folytatja beszédét.

Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a főváros vezetésénél a zsidók vannak többségben. Foglalkozik a választói reformmal s kijelenti, hogy a demokratikus reformnak hiva, azonban fentartani kívánja a magyar nemzeti állam szupremáciáját. A tételt nem fogadja el.

Beöthy Pál munkapárti visszautasítja Polónyi Gézának az antiszemita megjegyzéseit, bár számos nyilatkozatával azonosítja magát. Védelmébe veszi a közigazgatási tisztviselőket. A javaslatot elfogadja.

Az elnök erre a vita folytatását holnapra halasztja s az ülést bezárja.

A miniszterek bécsi utja.

BUDAPEST, ápr. 7. Héderváry gróf, miniszterelnök, valamint Hazai és Székely miniszterek holnap Bécsbe utaznak, hogy végleg befejezzék a véderőreformra vonatkozó tárgyalásokat. A miniszterelnök ezenkívül tárgyalni fog Bienert osztrák miniszterelnökkel is és vasárnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, ápr. 7. A főrendiház elnöksége meghívókat küldött ma szét a főrendiház tagjainak, a kedden tartandó ülésre, a melyen tárgyalni fogják a képviselőház által elintéztett törvényjavaslatokat.

A katonai előléptetések.

BÉCS, ápr. 7. A „Reichspost“ katonai félhivatalos lap ma azt a hírt közli, hogy József Ferencz Szalvator és József főherceg legközelebb altábornagyok lesznek. József Ferencz Szalvator főherceg a linzi 3. gyaloghadosztály parancsnoka, József főherceg pedig egyik budapesti hadosztály vezetését veszi át. A májusi előléptetéseknél nagyobb változások lesznek a hadsereg tisztikarában. Huszonegy vezérőrnagyot nyugalomba helyeznek s helyettük ugyanannyi ezredest neveznek ki vezérőrnagyokká.

Titokzatos bányatolvajok.

NAGYBÁNYA, ápr. 7. A nagybányai állami bányák főmérnöke, Muzsnyay János ma feljelentést tett a rendőrkapitányságon és a belügyminiszternél, hogy tegnap este amikor a bányából a munkások eltávoztak, öt idegen ember hatolt be az egyik tárnába, ahol aranyérceket akartak ellopni. A tolvajok dinamittal akarták az öröket elriasztani. A dinamit felrobantása után a rablók kifutottak a bányából. A vakmerő tolvajok több százezer korona értékű nyers aranyat loptak el. A rendőrség országsgazszerzte körözi őket.

A király csapatszemléje.

BÉCS, ápr. 7. A király az idei tavaszi csapatszemléjét valószínűleg április 30-án tartja a Schmelz mezőn.

A hivataloszlaga büne.

BUDAPEST, ápr. 7. A VIII-ik kerületi előljárásnál nagyobb csalásokat fedeztek fel. Azt hiszik, hogy egy hivataloszlaga a már ellopott 50.000 korona értékű okmánybélyeget újból levelte az aktákról. A vizsgálatot megindították.

Leégett község.

SÁTORALJAUJHELY, ápr. 7. Tegnap éjjel óriási tűzvész a megye egyik legvirágzóbb községét elhamvasztotta. Zemplén-Vásárhelyen egy lakóház kigyulladt. A nagy szélben egy negyed óra alatt 30 ház állott lángokban. A község háromnegyed része leégett. A kár óriási. A tűzvészről távirati jelentést tettek a belügyminiszternek.

A fegyvertisztogatás áldozata.

POPRÁD, ápr. 7. Kanyák Lajos görögkatolikus tanító ma fegyvereit tisztogatta. A puska azonban elsült s a golyó a tanító mellébe hatolt, ahol olyan pusztítást végzett, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt.

Megölte a feleségét.

MÁRMAROSSZIGET, ápr. 7. Molnár János építész féltékenységekben agyonlőtte a feleségét. A gyilkos építéssz letartóztaták.

Kolera a hajón.

GALAC, ápr. 7. A Duna Gőzhajózási társaság „Tegethoff“ nevű gőzösén egy kolera-gyanus haláleset fordult elő. Ivanow Domán bolgár földbirtokos a hajón jutott, hirtelen rosszul lett s kolera-gyanus tünetek közt meghalt. A hatóságok a hajót fertőtlenítették s megtették az óvintézkedéseket.

Feleséggyilkos gróf.

ODESSZA, ápr. 7. A törvényszék ma tárgyalta Sibor gróf bűnügyét, akit azzal vádolnak, hogy feleségét megölte. A gróf anyjának szobalányát vette nőül, mire a család kitagadta. Eleinte boldogan éltek, egy napon azonban a grófnőt holtan találták. Kiderült, hogy Sibor gróf agyonlőtte nejét. A bíróság a gróftól négy és fél évi kényszermunkára s politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

Dragonyosok szerencsétlensége.

PÁRIS, ápr. 7. A harmadik dragonyos-ezred egyik eskadronja tegnap Marlotte közelében egy aszfaltos uton vágatott. A sikos aszfalton több lo elcsuszott és lovastól elbukott. A többi lovak rágóztak a leesett katonákra. Tizenöt dragonyost életveszélyes sérülésekkel szállítottak a kórházba.

Elítelt kém.

LIPCESE, ápr. 7. A birodalmi törvényszék Koch vádlottát Franciaország javára megkísérelt kémkedésért két és háromnegyed évi fegyházra és öt évi becsületvesztésre ítélte.

Fogak. Szájpadlás nélkül = 4 koronától.

Gyökerek eltávolítása fölösleges. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá csapfogakat, aranykoronákat és hidakat, a melyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Munkáim a fogtechnikai legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással.

Pálmai István fogműterme

Telefon 12-10. Riva Szápary 2. II. emelet.
Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!!

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

Ujra megnyitás!

Alla Flotta Americana

Via dei Negozianti (Via Alessandrina) 3. sz.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevőközönséget, hogy a Burovich-féle csödtömeget megvettem és az üzletet cipő, disznú és férfi divat árukban újonnan berendeztem.

Az üzlet megnyitása folyó április hó 10-én lesz, mely alkalommal a csödtömegeből származó összes áruk a beszerzési áron alul, a többi áruk általánosan redukálva és rendkívül olcsón adatnak el.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kérve teljes tisztelettel

Neumann Zsigmond

„Alla Flotta Americana“ áruház tulajdonosa.

NŐI KALAP DIVAT-TEREM! Weisz Fanny, Fiume

Corso 10., I. emelet.

Legújabb párizsi modellek nagy választéka. — Szolid kiszolgálás.

NEMES HENRIK BAZÁRJA

FIUME Via Fiumara 4.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás!
utazási cikkekben, cipőkben, férfifehérneműkben, konyhaeszközökben és disznútárgyakban.

Nagy raktár gyermekkocsik és játékkártyákban.

„BRISTOL“ szálloda, kávéház és étterem

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek ar- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre szertposztos utasítással, diszkrétan küldök, csakis „Miracle“ törvényesen védett és bejegyzett védjeggyel ellátott szer valódi. Ártalmatlanságért, eredményért jótállók, Párizsi kozmetikai kiállítás aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andácssy-ut
38. szám, I. em.
utánzásoktól óvakodjon. 157-98. Fogad egész nap.

A német trónörökös-pár Rómában.

RÓMA, ápr. 7. Viktor Emánuel király tegnap délután elkísérte a német trónörökös-párt a Forum Romanumra, ahol Bomi tanár magyarázta az ottani ásatásokat. A trónörökös és neje, mintegy egy óráig tartózkodtak a Forum Romanumon, ahol nagy közönség gyűlt egybe. A trónörökös-párt lelkesen megéljenztek. Az olasz király vendégei innen a világiállítás megtekintésére mentek.

Az angol anyakirályné utazása.

GÉNUA, ápr. 7. Alexandra angol anyakirályné tegnap este ideérkezett. Az állomáson megjelent állami méltóságok üdvözölték. Az angol anyakirályné felszállt a „Victoria and Albert” jachtra, amelyen hosszabb Földközi-tengeri utazásra indult.

A meggyilkolt alezredes temetése.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 7. Schlichting alezredes holttestét tegnap vasuton Németországba szállították.

A yemeni zavarok.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 7. A hadügy-miniszterium táviratot kapott a Yemenbe kiküldött csapatok főparancsnokától, melyben a csapatoknak Sanaaba való bevonulását jelenti.

Nagy hideg Angolországban.

LONDON, ápr. 7. Egész Angolországban abnormis hideg uralkodik és nagy havazások vannak. Londonban tegnap olyan hideg volt, amilyent egész télen nem éreztek. Dél-Angliában magas hó fekszik.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnévű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvize alközségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 m²-del, villaszerű kőfallal körölvéve, vízvezetékkel s két ciszternával. Cim a kiadóhivatalban.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::
34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::
Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán.

Bluzok, alsósoknyák, gyermek- és reformruhák, köntények, valamint férfi és női fehérműk. Nyakkendők, esernyők és sétatökök. Jutányos árak.

Szives pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

Weiss Jacques veje

Weiss Salamon

Fiume-Corso.

Legdusabb választék mindennemű üveg, porcellán és lámpaárúkbán. - Berndorfi nickel konyhaberendezés és alpaccaezüst. Különlegességek szálloda berendezésekben

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villanyvilágítás stb.

Omibus minden vonatonál.

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz. Elvállal diszfestészeti, szobafestő és cimfestő munkálatokat, valamint bútor- és bádofényezést. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 20. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnya fejelések jutányos árban végeztenek. Minél több szives megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -

MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRÁD FERENC tulajdonos.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált napilap a jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	-----	K. 24.—
fél évre	-----	„ 12.—
negyedévre	-----	„ 6.—
egy óra	-----	„ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“

házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz «A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hélig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

Alapított: 1778.

Saját termés! Számos kitüntetés!

A leghíresebb finom palack és asztali borok, Asti Spumanti és habzó Refosco valamint francia pezsgő — kapható: —

Cerovac Antonionál - Pingvente (Istria)

Különlegesség:

Szőlőnedv, alkoholmentes ital, a legtekintélyesebb orvosok által ajánlva.

Főraktár Ausztria és Magyarország részére:

Bruck a/Mur

Fiume, a Magyar-Horvát tengerpart, Horvátország, Istria és Dalmácia részére:

Fabich Ferdinando, Fiume.

:: Telefon 10-34 ::

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE Riva Schiavoni
a Lido-hajóállomással szemben.A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyitott terrasz. :: Német és
:: magyar konyha. ::Müncheni és pilseni sör egyenesen a hordóból kimerve.
Levelezés minden nyelven.

Bátforkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

"MERKUR"

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a "MERCUR" könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

:: Telefon 41-89 ::

Frescura Agost új üzlete

F. UME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárból, köztük a szabadalmazott "MIWA" beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvaél kítűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakálművésznél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére. ➔

REIS J. Fiume, Via delle Pile 4. sz.

(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanell-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak. Uri- és női fehérneműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők. Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

Első Fiumei Magyar

Kárpitos és díszítő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, díszítő és angol bőrmunkát jutányos áron.

Szíves pártfogást kér

Eisler S. kárpitos.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kítűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Megnyílt a

„Mercur“ Drogheria

FIUME

Via Pomerio 758. szám alatt.

Első fiumei magyar uri és női
FODRÁSZTEREM

Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, úgy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-60.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Figyelem

MORGENSTERN VIKTORIA

FIUME, Via della Torre 1.
(volt Via Molo 2.)

Első Fiumei Fűzőszalon.

Saját gyártmányú új modellek 4 K-tól 200 K-ig. Mérték utáni fűzők és javítások 24 óra alatt eszközöltetnek.

Morgenstern Viktoria
Első Fiume. Fűző Szalon.

BALATON VENDÉGLŐ

FIUME VIA POMERIO 26.

Kítűnő konyha. Hamisítatlan borok.

Havi előfizetések olcsón elvállaltatnak.

MANDL EDE vendéglős.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kézelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhöz szállítatnak. ::

Peric Péter

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint cipők különlegességben.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított áron a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhöz küldök!

Telefon 11-41.

Sámson Antal.

A Tengerpart

telefonszáma

229